

การติดตามตรวจสอบและข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนเทศบาลเมืองสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

ข้อมูลทั่วไปของเทศบาล

เทศบาลเมืองสีคิ้ว ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลสีคิ้ว และบางส่วนของตำบลมิตรภาพ มีพื้นที่ทั้งหมด ๑๑.๖๓ ตารางกิโลเมตร โดยมีชุมชนในพื้นที่เขตเทศบาลทั้งสิ้น ๑๙ ชุมชน (เทศบาลเมืองสีคิ้ว, ๒๕๖๑) มีประชากรจำนวน ๑๓,๙๔๔ คน แยกเป็น ชาย ๖,๘๙๖ คน หญิง ๗,๐๔๘ คน และมีจำนวนครัวเรือน ทั้งสิ้น ๑๑,๔๗๕ ครัวเรือน (กรมการปกครอง, ข้อมูล ณ สิ้นปี ๒๕๖๑)

ข้อมูลการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

เทศบาลเมืองสีคิ้ว มีขยะมูลฝอยเกิดขึ้น ณ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ เฉลี่ยวันละประมาณ ๒๕ ตัน สามารถเก็บขนขยะมูลฝอยไปกำจัดในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองสีคิ้วเฉลี่ยวันละประมาณ ๑๕ ตัน (สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑๑, กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒) ขยะมูลฝอยชุมชนถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์ ณ ต้นทางประมาณวันละ ๕ ตัน

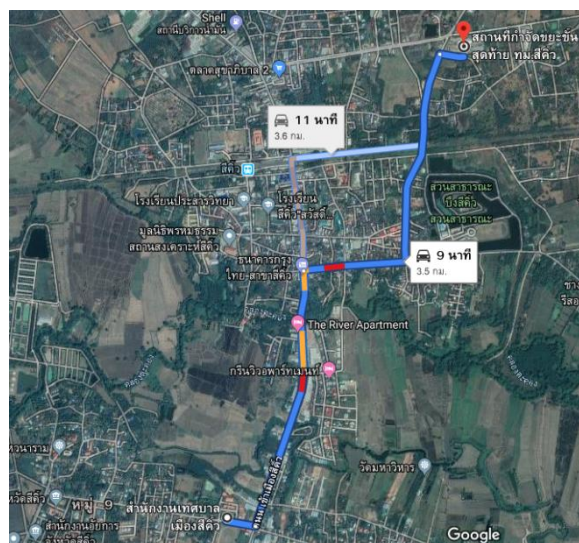
ปัจจุบัน เทศบาลเมืองสีคิ้ว ไม่ได้รับขยะมูลฝอยจาก อปท. อื่นมาร่วมกำจัด

สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองสีคิ้ว ตั้งอยู่ ณ บ้านพรสวรรค์ หมู่ที่ ๖ ตำบลสีคิ้ว อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา มีระยะห่างจากเทศบาลเป็นระยะทาง ๓.๕ กิโลเมตร (รูปที่ ๑) เป็นที่ดินกรรมสิทธิ์ของเทศบาลฯ ขนาดประมาณ ๑๓ ไร่ ในเขตพื้นที่ตำบลสีคิ้ว อำเภอสีคิ้ว เพื่อให้บริการกำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่อำเภอสีคิ้ว เริ่มเปิดดำเนินการ ในปี พ.ศ. ๒๕๓๓ เป็นระบบกำจัดขยะมูลฝอยใช้วิธีการเทกองที่มีการควบคุม (Control Dump) ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เทศบาลเมืองสีคิ้ว ได้รับการคัดเลือกให้เป็นพื้นที่นำร่องในโครงการพัฒนาระบบฝังกลบขยะมูลฝอยชุมชนสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดกลางและขนาดเล็ก (Waste Landfill Planning Assistance for Thailand) ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘ เป็นโครงการความร่วมมือทางเทคโนโลยีระหว่าง กรมควบคุมมลพิษ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑๑ (นครราชสีมา) จังหวัดฟูกูโอกะ (Fukuoka Prefectural Government) ศูนย์สุขภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศญี่ปุ่น (Japan Environmental Sanitation Center: JESC) และองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของญี่ปุ่น สำนักงานคิวชู (Kyushu International Center JICA) ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการฝังกลบขยะมูลฝอยแบบกึ่งใช้อากาศ (Semi - Aerobic Landfill) สำหรับปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยแบบเทกองของประเทศไทยให้เป็นรูปแบบที่ถูกต้อง ถูกหลักสุขภาพ เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ สามารถย่อยสลายขยะมูลฝอยได้เร็วขึ้น ลดกลิ่นเหม็นรบกวน และลดก๊าซเรือนกระจก รวมทั้งยึดอายุการใช้บ่อฝังกลบ โดยใช้งบประมาณในการดำเนินการที่ไม่สูงมาก และการดูแลระบบทำได้ง่าย เหมาะสมกับท้องถิ่นในประเทศไทย เทศบาลเมืองสีคิ้วจะเป็นพื้นที่นำร่องในการดำเนินการแบบครบวงจร ตั้งแต่การศึกษา การออกแบบ และการก่อสร้าง โดยใช้งบประมาณของเทศบาลเมืองสีคิ้ว ประมาณ ๘.๕ ล้านบาท ภายใต้คำแนะนำและกำกับดูแลของผู้เชี่ยวชาญจากประเทศญี่ปุ่น และกรมควบคุมมลพิษ ซึ่งระบบฝังกลบขยะมูลฝอยแบบกึ่งใช้อากาศของเทศบาลเมืองสีคิ้วก่อสร้างแล้วเสร็จ เมื่อเดือนกันยายน ๒๕๕๘

ทั้งนี้ สถานภาพปัจจุบันของอาคาร สิ่งปลูกสร้าง และเครื่องจักรในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองสีคิ้ว ได้แสดงไว้ดังตารางที่ ๑ และรูปที่ ๒

ตารางที่ ๑ สถานภาพของอาคาร สิ่งปลูกสร้าง และเครื่องจักรในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองสีคิ้ว

รายการ	สถานภาพ
อาคารสำนักงาน	ใช้งานได้ปกติ
เครื่องขังน้ำหนักร	ใช้งานได้ปกติ
ถนนทางเข้า-ออก สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย	ใช้งานได้ปกติ
รั้วรอบพื้นที่	ใช้งานได้ปกติ
ลานล้างรถ	ใช้งานได้ปกติ
บ่อบำบัดน้ำเสีย	ก่อสร้างบ่อบำบัดน้ำเสีย จำนวน ๒ บ่อ เป็นระบบ บ่อเติมอากาศโดยบ่อที่ ๑ สำหรับบำบัดน้ำใต้ดิน และอีกบ่อบำบัดน้ำชะมูลฝอย
บ่อดูดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำใต้ดิน	จำนวน ๓ บ่อมีใช้งานได้ปกติ
ระบบไฟฟ้า ระบบประปา และสัญญาณโทรศัพท์	มีระบบไฟฟ้า ระบบประปา และสัญญาณโทรศัพท์
เครื่องจักรกล	รถไถเดิน (ใช้งานได้ปกติ)

รูปที่ ๑ ที่ตั้งสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเทศบาลเมืองสีคิ้ว และสำนักงานเทศบาลฯ

รูปที่ ๒ รายละเอียดสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองสีคิ้วในปัจจุบัน

ปัญหาที่พบเห็นของสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองสีคิ้ว

กรมควบคุมมลพิษ ได้ลงพื้นที่เพื่อติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานของสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ร่วมกับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของเทศบาลเมืองสีคิ้ว เจ้าหน้าที่จากสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑๑ (นครราชสีมา) สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครราชสีมา และสำนักงานท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา โดยสามารถสรุปปัญหาได้ ดังนี้

บ่อฝังกลบขยะมูลฝอย

๑. ภายในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเทศบาลเมืองสีคิ้ว ประกอบด้วยระบบกำจัด ๓ ระบบ ได้แก่ ๑) ระบบเทกอง (Open Dump) มีพื้นที่ฝังกลบแบบเทกองประมาณ ๓ ไร่ ปัจจุบันมีความสูงของกองขยะประมาณ ๙ - ๑๐ เมตร ๒) ระบบเทคโนโลยีการฝังกลบขยะมูลฝอยแบบกึ่งใช้อากาศ (Semi - Aerobic Landfill) มีขนาดพื้นที่ประมาณ ๑ ไร่ และ ๓) โรงผลิตเชื้อเพลิงขยะมูลฝอย (RDF) ด้วยระบบ MBT (รูปที่ ๓)

๒. เทศบาลฯ แบ่งการกำจัดขยะมูลฝอยออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่ ขยะมูลฝอยปริมาณ ๑ ตันถูกนำมากำจัดในพื้นที่บ่อฝังกลบขยะมูลฝอยแบบ Semi - Aerobic Landfill และขยะมูลฝอยอีกประมาณ ๑๔ ตันถูกนำไปบำบัดและกำจัดในโรงผลิตเชื้อเพลิงขยะมูลฝอย (RDF) ด้วยระบบ MBT และเศษที่เหลือจากการบำบัดด้วยระบบ MBT จะถูกนำไปเทกองในพื้นที่เทกอง

๓. พบขยะมูลฝอยปลิวและตกค้างในพื้นที่โดยรอบพื้นที่เทกองเนื่องจากการไม่ได้ทำการกลบทับด้วยดิน และไม่มีการติดตั้งตาข่ายเพื่อป้องกันการพัดปลิวของขยะมูลฝอยในระหว่างการกำจัดขยะมูลฝอย (รูปที่ ๓)

๔. พบว่าพื้นที่กำจัดขยะมูลฝอยมีกลิ่นแรงและแมลงวันในพื้นที่เทกองกำจัด

๕. ในพื้นที่บ่อฝังกลบแบบ Semi - Aerobic Landfill พบว่ามีการกลบทับด้วยดินไม่เรียบร้อยมีขยะมูลฝอยไม่ถูกกลบทับอยู่หลายจุด อีกทั้งพบว่ามีดินไม้ขึ้นในบ่อ (รูปที่ ๓)

การจัดการน้ำขยะมูลฝอย

พบน้ำขยะมูลฝอยไหลซึมอยู่โดยรอบของกองขยะมูลฝอยในพื้นที่เทกอง และพบน้ำขยะมูลฝอยในบริเวณขยะมูลฝอยที่เทกองอยู่บริเวณหลังโรงผลิตเชื้อเพลิงขยะด้วยระบบ MBT (รูปที่ ๔)

ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา

จากปัญหาที่ได้จากการสำรวจสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลเมืองสำคิ้ว ดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา โดยให้เทศบาลเมืองสำคิ้วดำเนินการ ดังนี้

บ่อฝังกลบขยะมูลฝอย

เนื่องจากเทศบาลฯ ทำการแบ่งขยะมูลฝอยในการบริหารจัดการออกเป็น ๒ ส่วนดังกล่าวมาแล้วนั้น ทั้งนี้ พบว่า การบริหารจัดการดังกล่าวควรปรับปรุง ดังนี้

๑. เทศบาลฯ ควรจัดทำแผนการปรับปรุงและจัดการพื้นที่เทกองขยะมูลฝอยซึ่งมีขยะสะสมเป็นจำนวนมาก โดยจัดเตรียมงบประมาณในการศึกษาความเป็นไปได้ในการนำขยะมูลฝอยดังกล่าวออก และปรับปรุงพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่รองรับขยะมูลฝอยในอนาคต

๒. ขยะมูลฝอยใหม่ไม่ควรแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน เทศบาลฯ ควรนำขยะมูลฝอยใหม่เข้าบำบัดและกำจัดในโรงผลิตเชื้อเพลิงขยะมูลฝอย (RDF) ด้วยระบบ MBT เพื่อทำการบำบัดขยะมูลฝอย โดยแบ่งส่วนในการจัดการ ได้แก่

๒.๑ เชื้อเพลิงขยะมูลฝอย (RDF) เทศบาลควรมีแผนการสรรหาผู้รับซื้อและจำหน่ายให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องพร้อมทั้งต้องจัดเตรียมพื้นที่รองรับที่เพียงพอและไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

๒.๒ สารปรับปรุงดินเทศบาลฯ ต้องจัดหาพื้นที่กองสะสมซึ่งเทศบาลฯ สามารถใช้สารปรับปรุงดินดังกล่าวทดแทนดินที่ต้องนำมาใช้ในการฝังกลบในบ่อ Semi - Aerobic Landfill

๒.๓ เศษที่เหลือจากการผลิตเชื้อเพลิงขยะมูลฝอย (RDF) ต้องนำมากำจัดในบ่อ Semi Aerobic Landfill

๓. เทศบาลฯ ควรดำเนินการกำจัดต้นไม้ภายในบ่อฝังกลบ และทำการกลบทับด้วยดินให้เรียบร้อย

๔. จัดให้มีตาข่ายเพื่อป้องกันการปลิวของขยะมูลฝอยในพื้นที่เทกองกำจัด

การบริหารจัดการทั่วไป

เทศบาลฯ ควรดำเนินการ ดังนี้

๑. มีการจัดเตรียมดินสำรองสำหรับใช้ในการกลบทับขยะมูลฝอย โดยทำการประเมินจากปริมาณดินที่ใช้ในการกลบทับในปัจจุบัน

๒. จัดทำมาตรการและสร้างความเข้าใจกับผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ ถึงข้อควรระวังและข้อห้ามในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย เช่น ห้ามสูบบุหรี่หรือก่อไฟในหรือใกล้พื้นที่ฝังกลบขยะมูลฝอย ห้ามนำขยะมูลฝอยกองทิ้งตามถนนโดยรอบสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย ห้ามเผาขยะมูลฝอยในพื้นที่ใกล้หรือในสถานที่ฝังกลบขยะมูลฝอย และคอยสอดส่องและช่วยดูแลการลักลอบทิ้งกากอุตสาหกรรมและมูลฝอยติดเชื้อในพื้นที่ฝังกลบขยะมูลฝอย เป็นต้น

๓. จัดเตรียมแผนงาน งบประมาณ ในการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำใต้ดิน และการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม

๔. ดำเนินการด้านการ ลด คัดแยก และใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย ณ ต้นทาง ทั้งจากในพื้นที่ของเทศบาลฯ เอง และขอความร่วมมือกับ อปท. ผู้ทิ้งร่วมทุกแห่ง เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอย ณ ต้นทางที่จะถูกเก็บขนมากำจัดยังสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยโดยเฉพาะขยะอินทรีย์

การดำเนินงานในระยะต่อไป

เทศบาลฯ ควรเร่งดำเนินการศึกษาความเหมาะสมในการจัดการขยะมูลฝอยตกค้างในพื้นที่เทกองของเทศบาลฯ และจัดทำแผนในการสรรหาผู้รับซื้อขยะมูลฝอยให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

รูปที่ ๓ พื้นที่กำจัดขยะมูลฝอยของสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเทศบาลเมืองสีคิ้ว

รูปที่ ๔ การจัดการน้ำชะมูลฝอย